

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

Abonnement

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, s'donderdagdags & zaterdags.

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 16 JANUARI.

NIEUWJAARSGIFTEN

aan Pius IX.

5e LIJST.

Bedrag der vorige lijsten.	fr. 1085,00
MM. Liesens, marchand de grains à Tongres	5,00
Anonyme de Tongres	1,00
La famille Heckelers de Laefeld.	400,00
Depastoor en parochie Neerharen	50,00
Kerkhofs, pastoor te Membruggen	10,00
J.-S. Roggen, onderwijzer	2,50
Marie Cox,	2,00
Onbekend,	1,00
Haelewycck, pastoor te Neerrepn	10,00
Cath. Martens	4,00
Kranen	10,00
Deploige, pastoor Bommershoven	20,00
Eenige parochianen van Bommershoven	25,00
Gilis Lowet	5,00
TOTAL.	fr. 1505,50

Met genoegen nemen wij het volgend artikel op. Het is als het ware, de inleiding eener pleitrede voor afzigtelijke doch hoogst nuttige dieren, aan welke de mensch, met barbaarsche onwetendheid schier algemeen een woesten oorlog heeft verklaard. Nergens is de kracht van het vooroordeel zoo noodlottig als hier. Vraagt aan den onverbiddeleken verdeler waarom hij die dieren onverpooft vervolgt, en tiemant zal hij u antwoorden: omdat ze zoo leelijk zijn! Soms zal hij ook wel eens zeggen: omdat ze schade doen! Deze taal is zoo onbezonnen als belachelijk. Vledermuisen, hagedissen, mollen, aarddollen, en veel zulke diertjes meer, doen, of wel niets dan goed, door het verslinden van insecten, of wel oneindig meer goed dan ze kwaad kunnen verrichten. Aan allen heeft de Voorzienigheid eene nuttige plaats in het dierenleven aangeduid. Dit zijn waarheden welke de landbouwer voornamelijk niet moest uit het oog verliezen. Diens leven is vol ontroeringen; alle dagen denkt hij met angstige bezorgdheid aan zijnen oogst; hij bidt dat God de vruchten der aarde zegene en van de vernieling der hagebuisen, de plaag van overvloedige insecten of alle ander ongeluk bevrijde; en, in zonderlinge tegenspraak met zich zelve, doodt hij, met woeste vreugde, de mollen, vledermuisen of andere diertjes welke de goddelijke wijsheid hem voor beste medehelpers gaf!

VOOR ELKEEN!

De mensch, wiens verstand nimmer stilstaat op den weg des vooruitgangs, beveelt aan den stroom, de elektriciteit en het licht; hij temt de vreedste dieren, en doet zich van de machtigste vreezen. Maar de oneindige kleine wezens die zijnen oogst vernielen, kan hij niet overheerschen. Voor hen erkent hij zijne onmacht; en hij heeft de hulp der

De plannen van Peerjan.

DOOR

SLEECKX.

(27^e VERVOLG EN EINDE.)

Door geenerlei toespeling had zij hem het gebeurde aan de kwadril herinnerd, door niets laten vermoeden, dat zij dit gebeurde in haar geheugen bewaarde.

Hij had dus geëindigd met het als eenen kortstondigen zaligenden droom te beschouwen, met de gelooven, dat hij zich omtrent de betekenis harer woorden en blikken in « de Halve Maan » en omtrent hare ware gevoelens had bedrogen, met te peinzden, dat hetgeen hij voor bewijzen van liefde had aanzien, niets meeders geweest was, dan de ietwat sterkere uiting van dezelfde zusterlijke genegenheid, welke zij hem van der jeugd af had toegedragen.

Daar hij niets zegde en harder en harder smikte, konde Loken niet blijven zwijgen.

— Bruno beste Bruno, ween niet!... Grijp moed! sprak zij met de roerendste deelneming hare hand op zijn schouder leggende. De menschen kunnen ons van elkander scheiden, doch verder strekt hunne macht niet. Onze vriendschap zal immer de zelfde zijn. Wat zij ook zeggen, wat zij ook doen, om ze te verminderen, immer zullen wij elkander als oude speelmakkers lief hebben.

— Wat zal er van mij geworden? Waar zal ik blijven? weende Bruno voort. O, ik wilde, dat ik op kerkhof lage, dat ik dood en begraven, dat ik bij mijne ouders en vrouw Claessens zaliger ware! Dan zoude het minder erg met mij gesteld zijn, dan nu, daar alles mij begeeft, daar ik van u weg moet en voor mijn leven rampzalig ben!

Na eenigen tijd hare tranen met de zijne ge-

insektvredende dieren en die der vogels noodig, wil hij zijne velden niet verwoest en verdelgd zien.

Deze waarheid, welke de ondervinding der eeuwen had moeten duidelijk maken, is dikwijls al te zeer miskend; ja, hier te lande zelfs heerscht het vooroordeel tegen vledermuisen, mollen en andere dieren, die dagelijks aan de vernielingszucht van miljoenen insecten, pieren en larven, een einde stellen.

Om de barbaarsche menschen, die deze nuttige diertjes dikwijls in de folterendste pijn doodden, het onverstandige bunnar handelwijze te doen inzien laten wij hier een uittreksel volgen ontleend aan het werk: « *Histoire populaire des animaux utiles* » door Alp. Dubois.

DE VLEDERMUIZEN. — Deze dieren schijnen, bij een oppervlakkig beschouwen, zooveel van den vogel als van het zoogdier te hebben. Maar wanneer men ze nauwkeurig beziet, merkt men op, dat zij heel weinig van de andere zoogdieren verschillen. De vleugels zelf, welke hen soms als vogel doen doorgaan, wijken veel van de vleugels dezer laatste, en hebben de grootste overeenkomst met de hand van den mensch.

Deze vleugels dienen aan deze dieren niet alleenlijk voor de vlugt, maar ook om zich aan muren en vooruitstekende voorwerpen vast te hechten. Hunne oogen zijn zeer klein en het schijnt dat zij deze organen kunnen missen, want zij vliegen niet alleen met de grootste juistheid, maar zij vermijden ook in de diepste duisternissen al wat hunne vlugt zou hinderen. Deze begaafdheid schijnt voort te vloeijen uit de groote ontwikkeling van de gevoeligheid der huid, der vleugels en der ooren; inderdaad zij gevoelen het nabijzijn van een voorwerp, door de drukking der lucht, zonder het te raken, ook zullen zij nooit, in eene kamer opgesloten zijnde, gelijk vogels, tegen deuren en vensters vliegen. Eveneens zijn zij bedeld met een buitengewoon goeden reuk en met een uitnemend fijn gehoor.

Zeden, nul. Al deze dieren zijn nachtdieren, nimmer toonen zij zich bij dag, 's avonds fladderen zij rond, soms 's nachts alleen, en zijn reeds voor den morgen in hunne schuilhoeken; velen ziet men reeds van drij, vier uren naon.

Alle vledermuisen voeden zich met niets dan insecten en vooral meikevers (predikanten), vliegen, muggen en nachtvlinders, wier larven of rupsen dikwijls zoo veel schade aan onze boomgaarden en moeshoven aanrichten. De honger dezer nuttige dieren is bijna niet te stillen; de grootste soorten eten 10 a 12 meikevers of een dozijn vlinders; kleineren stellen zich met een zestigtal muggen en vliegen te vreden. Men zou zeggen dat deze zonderlinge dieren alleen zijn geschapen om de aarde te zuiveren van de insecten die zoo dikwijls het zweet van den landman, zijne vruchten vernielen.

Ook is de dienst groot dien zij ons bewijzen; des winters vallen zij in slaap en hangen soms met honderden het hoofd omlaag aan puinen en gebouwen. Wachten wij ons ook deze dieren te doodden, want buiten dat het eene pligtige wreedheid is deze dieren te martelen en te doen sterven, is het nog groot ondankbaarheid, daar zij ons dagelijks in den zomer nuttig zijn.

Loting.

Op het oogdenk van de loting zullen de milicianaal en al redens van vrijstelling of van ontslag opgeven, die zij zich voorstellen voor den milicieraad te doen gelden.

mengd te hebben, deed Loken zich nogmaals geweld aan en hernam:

— Arme vriend! troost u: gij zult licht eene dienst vinden, die beter is, licht een, waar men uw braafheid en kennis meerder recht laat wadervaren. Alle hoeven staan voor u open, al onze pachters zijn gereed, om u te ontvangen.

— Hier blijf ik in geval!... Ik zonde te veel lijden, ik zoudte te ongelukkig zijn indien ik van uw huwelijk moest getuige wezen, indien ik u moest getrouwd zien... Neen, ik wil weg, verre weg!... Maar eerst moet ik met Tist en zijn vader afrekenen!... voegde hij er bij, eensklaps van toon veranderende opstaande, en zijne tranen afdrogende.

Loken verschrok.

— Met hem afrekenen! Hoe verstaat gij dat? Wat bedoelt gij daarmee? vroeg zij bevend.

Peerjan heeft u immers bij Leenders gezonden wat u van uw uur toekwam?

— Mijne huur heeft hij mij gezonden, doch ik bedoel eene andere afrekening, waarbij ik de betaler zal zijn, sprak hij somber.

— Bruno lief, wat wilt gij doen?

— Ik wil hun al het kwaad, dat zij mij gedaan hebben, in eens betaald zetten!... Uit eerbied voor de nagedachtenis van de pachters, van mijne goede pleegmoeder, heb ik tot hiertoe alles geduldig verdragen, maar dit laatste doet de maat overloopen... Ik zal...

— Wat zult gij?

— Ik zal Tist vermoorden!

— In 's hemelsch naam!... Bruno!... Spreek zoo niet!

— Vermoorden dat ik hem! voer hij tandenknaarsend en met verwildering voort. Dan ten minste zal ik zeker zijn, dat hij u niet hebben zal, dat gij met hem niet zult trouwen!

— Maar ik wil, ik zal niet met hem trouwen! gilde Loken.

Degenen die meenen recht tot de vrijstelling te hebben, voor andere redens als voor ziekte, lijfsgebreken of gemis der lichaams grootte even als die meenen recht te hebben tot eene ontslag van dienst, zullen aan het college van burgemeester en schepenen de getuigschriften moeten vragen, welke door de wet vereischt worden.

Wat de aanvragen van getuigschriften betreft, gegrond op den staat van fortuin der familie, deze moeten mondelings of schriftelijk gedaan worden, hetzij aan den arrondissements-commissaris op den dag van de loting, onmiddellijk na dezelve, hetzij aan het gemeente bestuur, binnen de tien dagen. Er wordt aan den belanghebbende acte van zijne declaratie gegeven.

Na dezen termijn, mogen de vragen niet meer aanvaard worden, tenzij ze gegrond zijn op feiten die van later dan het einde van dezen termijn dagteekenen.

De bovenstaande aanmerkingen zijn niet alleen gericht tot de ingeschrevenen van het loopende jaar, maar ook tot de uitgestelde of ontslagene milicianaal der vorige jaren, die zich nog in het geval bevinden van voor den milicieraad geroepen te worden.

Lager Onderwijs.

Lit de jongste aflevering van den *Annuaire statistique de la Belgique* blijkt, dat er in 1845 voor gansch België 40,13 ten 100 lotelingen geletted (kunnende lezen en schrijven) waren, en in 1874 74,27 ten 100.

In 1845 was, naar dien maatstaf, het peil der geleerdheid: Luxemburg 78,21 ten 100, Namen 65,75, Luik 56,27, Limburg 52,52, Antwerpen 52,08, Brabant 49,55, Henegouwe 46,96, West-Vlaanderen 44,10 en Oost-Vlaanderen 59,88 ten 100.

In 1875 was het: Namen 91,06 ten 100, Luxemburg 86,42, Luik 80,09, Antwerpen 79,59, Limburg 77,54, Brabant 74,75, West-Vlaanderen 73,62, Henegouwe 66,62 en Oost-Vlaanderen 64,71.

Daaruit maakt de heer Torfs uit, van Thienen, in de jongste januari-aflevering van het schoolblad de *Toekomst*, het volgende op:

Naar het aantal eenheden, waarmee ze hun percent verhoogd hebben, komen de provincien in de volgende orde:

West-Vlaanderen 29,52, Antwerpen 27,51, Brabant 25,45, Limburg 25,22, Oost-Vlaanderen 25,05, Luik 23,82, Henegouwe 19,66, Luxemburg 5,21.

Volgens de verhooging per 100 komen de provincien in de volgende orde:

West-Vlaanderen 66,95, Oost-Vlaanderen 62,76, Antwerpen 52,45, Brabant 51,55, Limburg 48,25, Namen 42,81, Luik 42,51, Henegouwe 41,86, Luxemburg 10,40.

De Vlaamsche provincien staan dus vooraan! roept de heer Torfs uit; en zijn besluit is: « Als het verplicht-leeren in België noodzakelijk zou kunnen zijn, dan toch allerminst voor het Vlaamsche gedeelte; een tijdverloop van 50 jaren staat daar om het te bewijzen. »

Louisa Lateau.

LAATSTE ONDERZOEK. — NIEUWE INLICHTINGEN.

Men weet welk gerucht de naam van Louisa Lateau in Duitsland maakt, en hoe de discussie er hevig over voortgezet wordt tusschen catholijken en vrijdenkers.

Bruno zag haar ongelooovig aan.

— Gij zult niet!... Is het zoo? Is het waar? vroeg hij...

— Het is waar! Het is zoo! verzekerde zij.

— Herhaald het! Herhaal, dat gij met hem niet trouwen zult! smeekte hij.

— Ik beloof u, dat ik nooit zijne vrouw zal worden! bevestigde zij met kracht.

— En... als men u dwingt? Als Klaas Van den Torre en uwe moeder het volstrekt willen?

— Men kan niet dwingen. Men kan mij belleten den man mijner keuze te huwen, doch een man, dien ik niet bemint, laat ik mij niet opdringen!

— En gij bemint Tist niet?

— Ik haat en veracht hem!

Bruno wierp haar eenen blik toe, zoo vol liefde en diepgevoelde dankbaarheid, dat zij, indien het noodig geweest ware, er door in haar besluit, nooit met Tist te trouwen, onverzettelijk zoude zijn versterkt geworden.

— Loken, hervatte hij, na een luttel-peinzens, wilt gij mij nog iets beloven? Zeg, Loken, wilt gij?

— Te weten, Bruno?

— Wilt gij mij uw woord geven, wat ook gebeure en wie zich ook aanbiede, met geen andere te trouwen?

— Dat wil ik!

— En te wachten, geduldig te wachten tot ik eenmaal rijk naar Austruweel terugkeer?

— Van harte gaarne?

— Het zal misschien lang, zeer lang duren, ik zal wellicht vele jaren afwezig zijn en in vreemde landen, onder vreemde menschen moeten sukkelen, doch wederkomen, rijk wederkomen, zal ik!... Ik zweer het u!

— En... als ik dan rijk terug ben, gij zijt mij dan even vriendelijk ontvangen, als gij mij toespreekt zult gij dan met mij trouwen?

— Moet gij dat vragen?

In België had het voortreffelijk werk van doktor Lefevre eenen diepen indruk op de geloovigen en geleerde gemaakt. De vrijdenkers zwegen: zij vreesden M. Lefevre, die ze met zijne wetenschap en ondervinding zoo verpletterd hebben. Sedert korten tijd heeft doktor Virchow in Duitsland de echtheid van het mirakel betwist, en te zelfder tijde werden er aan de koninklijke akademie van geneeskunde te Brussel twee schriften over de kwestie aangeboden, het eerste door doctor Charbonnier, het tweede door doktor Boens.

De akademie belaste eene commissie met het onderzoek der twee schriften. Doktor Warlomont werd verslaggever der commissie benoemd.

Wij kennen de denkwijze van doktor Warlomont niet, maar hij wordt als een onpartijdig en geleerd maar aanzien.

Doktor Warlomont heeft een onderzoek geopend. Drijf of vier maal is hij bij Louisa Lateau gegaan, op verschillende uren. Verscheiden geneesheeren vergezelden hem.

Welk de uitslag van het onderzoek zal zijn weten wij niet, maar het volgende feit mogen wij kenbaar maken. Het feit is zeer merkwaardig en stelt een einde aan het loochenen der vrijgeesten over het wonder dat Louisa Lateau sedert drij jaar leeft zonder eenig voedsel te nemen.

Den laatsten dag van hun onderzoek te Bois d'Haine kregen doktor Warlomont en doktor D... het gedacht Louisa Lateau in hunne tegenwoordigheid te doen eten. Zij wilden zich verzekeren of de maag inderdaad alle voedsel weigerde. Louisa nam een stukje brood en een lepel koffie.

Een kwart nader nadien werd zij ziek en begon te spouwen. Doktor Warlomont was overtuigd dat de maag alle voedsel weigerde.

Doktor Warlomont was haastig en mocht den trein niet missen. Hij kon tot het einde niet blijven. Wat gebeurde er? Het spouwen werd zoo geweldig dat men om den naasten geneesheer moest loopen. Louisa spuwde het beetje voedsel dat zij genomen had, uit; verscheidene dagen lang spuwde zij bloed, zoo als doktor Lerinier, van Fayt, het bij geschrift bevestigde.

Het is de eerste maal niet dat men dat wonder bestatigt. Verscheidene keeren heeft men Louisa willen doen eten, maar seldens gaf zij de spijzen weder uit.

Het is dan eens te meer officieel bestatigd dat Louisa Lateau leeft zonder eenig voedsel te nemen.

Stads- & provincie nieuws.

Wij hebben te vergeefs in het stadhuisbladje gezocht wat onze liberalen denken over het vonnis van het Luiker hof van beroep in het proces van M. den burgemeester Perreau tegen onzen uitgever. Die pepernoot schijnt niet van den smaak onzer liberalen bollen geweest te zijn.

Het stadhuisbladje vergeenoeg zich met eenen franschen uitval te doen tegen het vaandel dat den 7 januari op ons dak wapperde. Als dat alles is waerover onze liberalen te klagen hebben dan zijn zij niet moeilijk gevallen.

Wat betekenissen niet verstaat, wilde zeggen dat de kostbare vrijheid der drukpers gezegepraald had over de liberale onverdraagzaamheid van M. Perreau. Dat vaandel wilde zeggen dat wij ons verheugden over een vonnis dat ons recht deed. Het wilde nog zeggen dat de eerlijkheid zegepraalde over de politieke kazakraaijerij: dat wij

— O, zeg het mij, ik bid u! Zeg het mij, Loken!

— Ik trouw met geen man ter wereld, dan met u! En zoo gij niet wederkomt... trouw ik van mijn leven niet!

— O, nog eens; ik zweer, dat ik zal wederkomen... En zult gij, in afwachting... aan mij denken?...

— Altoos!...

— Mij... beminnen, niet als een speelgenoot, een vriend, een broeder, maar... als een toekomstige, als een bruidegom?... Zult gij beminnen, gelijk ik u sedert jaren bemint?

— Zoelang ik adem!

— Wilt gij er mij de hand op geven?

— Zichier mijne hand!

— Loken!

— Bruno!

Zij zagen elkander in de oogen, vielen elkander om den hals en vergaten, dat er Klaas Van den Toires, Tisten en Peerjans in de wereld waren...

— Ziezoo! Dat is het! Daar wilde ik u hebben! klonk het in hunne nabijheid.

In verwarring lieten zij elkander los.

De deur was, zonder dat zij 't bemerkten, stillekens opengegaan, en met den gulsten glimlach op het gelaat, met vreugdetranen in de oogen, met uitgebreide armen, stond Mietriene op den drempel hen aan te staren.

Met een kreet van blijde verbazing stormden beiden op haar los.

Zij drakte hen aan haar hart:

— Gij moet het mij vergeven u bedroefd te hebben, kinderen! juichte zij, maar waarlijk ik wist geen ander middel om u aan het spreken te krijgen. En thans, daar alles bekend is wat moest bekend worden, willen wij ons op de Claessens wreken. Laat zien, hoe wij het zullen overleggen.

Zij blikten haar vragedan aan.

Zij schenen niet te begrijpen, hoe zij, van wraak konde spreken, en zulks in een oogenblik, dat zij